

УДК 690:658.5.011

Ю. В. Пинда,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів та кредиту, Львівський університет бізнесу та права

ПРОЦЕСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК МОЖЛИВИЙ НАПРЯМОК ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

PROCESS MANAGEMENT AS A BUILDING ENTERPRISES COMPETITIVENESS STRENGTHENING POSSIBLE DIRECTION

Стаття присвячена можливості використання процесного менеджменту як одного з можливих напрямків зміцнення конкурентоспроможності будівельних підприємств на сучасному етапі. Детально викладені переваги використання процесного підходу в умовах України.

Ключові слова: процесний, менеджмент, будівельний, підприємство, економіка, конкурентоспроможність.

The article is devoted to a process management use possibility as one of the building enterprises competitiveness strengthening possible directions at the present time. Detail process approach advantages in Ukraine are given.

Keywords: process, management, building, enterprise, economy, competitiveness.

Вступ.

Будівельна галузь відноситься до вагомих секторів національної економіки. Результати комплексного аналізу її функціонування підтверджують суттєвий вплив будівельних підприємств на економіку держави. В тому зв'язку, їхнє функціонування та розвиток, підвищення конкурентоспроможності доцільно розглядати крізь призму пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку країни та її регіонів зокрема.

Проблемам функціонування та управління будівельним комплексом присвячені праці В. Аніна, Л. Асаула, С. Батукова, І. Вержінікова, Я. Крупки, Б. Литвина, С. Моїсеєнка, Л. Савчука, Т. Сердюка, О. Тищенко, О. Хахльова та інших науковців. Вагомий внесок у розвиток галузевої та функціональної структури будівельної індустрії, її територіальної організації здійснили А. Буренстам, Й. Бурка, Я. Жупанський, З. Манів, І. Нікольський та інші. Актуальність окреслених вище питань зумовила вибір наукового ракурсу, ще недостатньо дослідженого наведеними авторами, та допомогла сформулювати мету публікації.

Постановка завдання.

Мета публікації – дослідження процесного менеджменту у контексті зміцнення конкурентоспроможності будівельних підприємств. Для розкриття поставленої мети використовувалися стандартні методи економічних досліджень: логіки, структурного аналізу, контент-аналізу, синтезу, теоретичних узагальнень, економічного моделювання.

Результати.

На сучасному етапі конкурентоспроможність будівельного підприємства розглядається, як один з основних показників ефективності його діяльності. На українському ринку працює величезна кількість фірм, які пропонують своїм клієнтам різні будівельні послуги, а також самостійно займаються проектуванням, будівництвом і продажем різних видів приміщень. Параметр конкурентоспроможності будівельного підприємства визначається на основі багатофакторного дослідження, яке може проводитися як безпосередньо співробітниками підприємства, так і різними консалтинговими групами.

При оцінці будівельних підприємств досліджуються різні аспекти їхньої діяльності: технічні та технологічні можливості, ресурсозабезпеченість, кадровий склад, фінансова складова та менеджмент підприємства. Останній є тим значущим механізмом, який вирішує базис функціонування та ефективність діяльності, допомагає управляти різноманітними видами робіт.

У сьогоденній практиці визначається, що найбільш конкурентоспроможним будівельним підприємством є те, яке може без залучення співвиконавців провести повний обсяг будівельних робіт, підготувати проектну та іншу документацію, необхідну для проведення або узгодження будівельних робіт. Також варто відзначити, що одним з найважливіших показників конкурентоспроможності будівельної компанії на ринку є вартість пропонованих послуг: занадто висока ціна може зробити негативний вплив на потенційних замовників, з іншого боку, демпінг також може привести до істотних втрат підприємства.

На сучасному етапі вирішити коло завдань, зазначене вище, засобами функціонального менеджменту не завжди вдається. Тому підприємства все більше звертаються до процесного менеджменту, який знаходять все більшу популярність, не тільки як ефективний засіб управління, але і підхід, строго регламентований як обов'язковий міжнародною організацією по стандартизації при формуванні сучасних систем управління якістю.

Таким чином, процесний менеджмент може розглядатися як один з можливих напрямків підвищення конкурентоспроможності будівельних підприємств. Концепція процесного підходу стосовно до систем якості представляє управління як безперервну серію взаємопов'язаних дій або функцій. У відповідності зі стандартами необхідною умовою результативного функціонування організації є визначення і керування численними взаємозалежними і взаємодіючими процесами.

На відміну від функціонального основними перевагами процесного менеджменту є: підвищення якості управління за рахунок проектування і узгодження процесів; висока якість прийнятих рішень; забезпечення стратегічної спрямованості діяльності. Всі означені напрямки можуть бути складовими управлінської компоненти формування конкурентоспроможності будівельного підприємства.

Відзначаються й інші переваги, які привносять у діяльність організації процесний підхід: виникнення мови опису діяльності, доступного і зрозумілого всім учасникам процесу; можливість простої і наочної графічної інтерпретації діяльності; виділення зон відповідальності і робочих зон, що полегшує формулювання вимог до персоналу, залученому до певних робіт, і складання більш точного і прицільного шпатного розкладу організації; більш просте і надійне визначення точок контролю та критичних точок у процесі завдяки розбивці його на субпроцеси. Також процесний підхід надає єдину спрямованість менеджменту та виробництва, яка, незалежно від того, як структурується організація, має, як правило, горизонтальну спрямованість і носить строго процесний характер.

Процесний підхід веде до спрощення багаторівневих ієрархічних організаційних структур, властивих функціональному підходу, що забезпечує більшу орієнтацію організації на споживача. За рахунок скорочення ієрархічних рівнів організаційної структури процесний підхід дозволяє спростити обмін інформацією між різними підрозділами. Перехід від функціонального підходу до процесного дозволяє усунути відособленість підрозділів і посадових осіб, розглядати діяльність в системі менеджменту якості не в статичній, а в динамічній, коли діяльність в системі має постійно поліпшуватися на основі відповідних вимірювань і аналізу, акцентувати увагу менеджменту на взаємодії підрозділів і посадових осіб, що дає можливість усувати «нічийні поля», тобто ділянки діяльності, що випадають з-під впливу системи менеджменту якості.

Процесний підхід характеризується більшою у порівнянні з функціональним підходом здатністю до вдосконалення менеджменту, що вкрай важливо в умовах зростаючої конкуренції, з якою постійно стикаються організації, та розширює можливості організації у розвитку бізнесу.

Вимоги до реалізації процесного підходу має бути: визначення процесів, які необхідні для реалізації в організації; визначення входів і виходів кожного процесу (для встановлення послідовності та взаємодії процесів); планування і забезпечення ресурсами та інформацією, необхідними для здійснення процесів і управління ними; визначення необхідного ступеня документованості і документування процесів; здійснення планування процесів; наявність критеріїв і методів оцінки здійснення і управління процесами; здійснення моніторингу, оцінки та аналізу процесів; проведення коригувальних та запобіжних дій за результатами аналізу процесів; визначення методів та здійснення управління процесами, проведеними субпідрядними організаціями; визначення методів та здійснення управління процесами, виходи яких неможливо перевірити шляхом подальшого контролю і виміру. Процесний підхід тісно пов'язаний з іншими сімома базовими принципами менеджменту якості. При цьому процесний підхід виступає як провідний принцип, реалізація якого неминуче тягне за собою реалізацію і інших принципів.

В умовах вітчизняної економіки до умовних недоліків процесного підходу можна віднести: складність реалізації (документування та узгодження процесів, розробка управлінських регламентів і стандартів, подолання стереотипів командного, функціонального управління); потреба спеціального навчання та освоєння навичок. Також можуть виникати складнощі при впровадженні процесного підходу в будівельних підприємствах при ідентифікації бізнес-процесів, їхнім моделюванні, описі, навчанні керівників, спеціалістів, аудиторів.

Висновки.

За результатами дослідження можна зробити висновки, що процесний підхід може бути одним з дієвих засобів підвищення конкурентоспроможності будівельних підприємств на сучасному етапі. Але він має значні складнощі для самостійного застосування українськими будівельними підприємствами: вони через недостатні знання з використання процесного підходу не можуть здійснити розробку та впровадження процесного менеджменту самостійно та мають звертатися до посередницьких організацій, таких як фірми консалтингу та інші. Подальший розвиток розпочатого дослідження планується проводити у напрямку підвищення соціально-економічного розвитку будівельних підприємств через впровадження процесного менеджменту.

Матеріал цієї статті може бути корисним керівникам будівельних підприємств України та студентам українських вищих навчальних закладів за економічним напрямком навчання.

Список використаних джерел

1. Шельмин Е.В. Эффективная система на основе процессного управления. Проблемы. Анализ. Решение. / Е.В. Шельмин – М.: Вершина, 2007. – 224 с.
2. Шматалюк А.Н. Моделирование бизнеса. / А.Н. Шматалюк – М.: Серебряные нити, 2001. – 180 с.
3. ISO and IAF announce schedule for implementation of accredited certification to ISO 9001:2008 [Электронный ресурс] – Режим доступа: – <http://www.iso.org>.
4. Jeston J. Business Process Management. Practical Guidelines To Successful Implementations / J. Jeston, J. Nelis – United Kingdom, Elsevier Science & Technology, 2006.
5. Johansson H. Business Process Reengineering: BreakPoint Strategies for Market Dominance / H. Johansson – NY, John Wiley & Sons, 2009.
6. Slack N. Operations and Process Management: Principles and Practice for Strategic Impact. / N. Slack, S. Chambers, R. Johnston, A. Betts – London, Financial Times Prentice Hall, 2010.
7. Smith H. Business Process Management: The Third Wave. / H. Smith, P. Fingar – FL, Meghan-Kiffer Press, 2002.

Стаття надійшла до редакції 15.12.2010 р.

ТОВ "ДКС Центр"